

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 31

31. července 2016

Cena: 8 Kč

Orientální církve VI.

Autonomní starobylé východní církve vznikly z christologických sporů 5.–7. století. Mají odlišné liturgické a teologické tradice, ale shodují se v odmítnutí christologického učení chalcedonského koncilu o dvoji přirozenosti v osobě Krista. Dnes se uznává, že spor vznikl kvůli rozdílným formulacím, a ne kvůli podstatě víry v Krista. Řada z nich je v poslední době ohrožena válečnými konflikty, některým aktuálně hrozí po mnoha staletích nelehké existence zánik. Uvádíme na pokračování jejich stručný přehled z pera br. Ivana Jirovského. Zsvěcený úvod do spirituality orientálních křesťanů publikoval br. Jirovský v teologické revuii Plzeňské diecéze CČSH Preface 1/2016. Aktuální i starší čísla Preface najdete na webu plzeňské diecéze: www.plzenskadiieceze-ccsh.cz.

PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV INDIE (MALANKARSKÁ CÍRKEV)

Křesťané v Indii odvozují svůj původ z legendy o působení apoštola Tomáše v Indii a nazývají se proto „tomášovci“. Pravděpodobně však zde vznikla křesťanská komunita díky nestoriánské misii. Komunita žila na jihozápadním pobřeží v místech dnešního státu Kérala a byla plně integrována v indické společnosti jako zvláštní kasta. Měla plně společenství s Asyrskou církví Východu, která pravidelně posílala své biskupy do Indie, aby svěřili kněze a diákonky. Portugalská kolonizace v 16. století byla začátkem nešťastné historie latinizačního tlaku, jenž vyvolal rozkoly v této církvi. V polovině 17. století vyvrcholila nespokojenost s latinizací církve. Bylo přerušeno spojení s katolickou církví

a vůdci odpůrců se pokoušeli obnovit spojení s Asyrskou církví Východu. Jejich pokusy však nebyly úspěšné. Potom roku 1665 přislíbil syrský patriarcha, že vyšle biskupa k vedení komunity, a to pod podmínkou, že vůdci odporu a všichni jejich následovníci přijmou syrskou christologii a západosyrský obřad. Tato skupina byla postupně spravována jako autonomní církev syrského patriarchátu. Skutečnost, že indická církev – ač původně nestoriánská – přešla na opačný teologický pól k monofyzitismu, prozrazuje, že dogmatické rozdíly nehrály významnou roli. Ve 20. století nastaly v komunitě další rozkoly. Má dnes asi 5 milionů věřících, kteří jsou rozděleni do pěti církví. Uvádí se, že 15 000 věřících dodnes přísluší k Asyrské církvi Východu.

Devadesáté výročí Husova sboru v Hlinsku

Toto kulaté výročí si jistě zaslouží připomínku, neboť Husův sbor a místní náboženská obec Církve československé husitské jsou neodmyslitelnou součástí města Hlinska. Jednak dominantní stavbou s atypickým dřevěným skeletem a nevšední akustikou zdobí svým vzhledem hlavní městskou třídu a pak je samozřejmě jedním z přirozených uzlových bodů různých setkání. Vždyť většina srazů a zájezdů po dlouhá desetiletí bývá vypravována právě z těchto míst. Zkrátka není Hlinečkem, kdo by nevěděl, kde leží Husův sbor.

Po vzniku Církve československé se první bohoslužby v našem městě konaly v přízemí dívčí školy. Oddávky snoubenců pak musely bývat v gymnasijsním kostele v Havlíčkově Brodě. K Církvi československé se brzy hlásilo celé širší okolí a bylo třeba sloužit bohoslužby i ve venkovských obcích. Např. v červenci 1921 ve Stanu za účasti 150 lidí. Bylo zřejmé, že vzniká nová náboženská obec, do jejíhož obvodu patřil tehdy celý soudní okres Hlinsko a západní část okresu Nasavrky. Po státním schválení náboženské obce (srpen 1924) spadalo do teritoria místní farnosti cca 50 obcí s příslušnými osadami. Do dostavby nového kostela byla kancelář rady starších vedena ve školní budově, od otevření Husova sboru pak začala fungovat náboženská obec z nového centra farnosti na Adámkově třídě. 7. března 1923 byly vypracovány plány a rozpočet na stavbu sboru a bytu pro duchovního. Byl zakoupen pozemek a 16. srpna 1924 pro-

běhla slavnost položení základního kamene, které se zúčastnil tehdejší biskup královéhradecký, pozdější patriarcha Dr. G. Procházka. Stavba byla zadána firmě Prokop – Šedivý – Fiala, za cenu 324 207,04 Kč. Sbor byl do zimy pod střechou a v červnu 1926 se začalo se stavbou farní budovy. Ta byla dohotovena na konci července téhož roku a sbor, který dostal pojmenování po kostnickém mučedníku „Husův“, byl slavnostně otevřen 1. srpna 1926 biskupem Dr. G. Procházkou za účasti ohromného množství členů místní obce i četných zástupců dalších náboženských obcí i okolních sborů Českobratrské církve evangelické. Je třeba si připomínat, že stavba vyrostla z obrovské obětavosti prostých lidí. Byla stavěna k slávě Boží jako dům modlitby i útočiště v dobách dobrých i zlých. Během 90 let tudy prošli mnozí, ať už byli přineseni ke křtu, začali své manželství anebo byli vyprovázeni na poslední cestu. Na počátku II. sv. války bylo

do interiéru vestavěno rozsáhlé kolumbárium, aby se tímto způsobem podařilo stavbu oddlužit, a tak začal sbor sloužit i jako místo rozjímání a piety. Chtěli bychom i touto cestou popřát sboru co nejčastější návštěvu lidí obětavých, hledajících, sdílejících smutky i radosti – tak, jak je život přináší – a co nejvíce dlouhých let, aby byl světlým bodem celého města i budoucím generacím. **Rudolf Špaček a rst**

K 90. výročí připravila náboženská obec několik novinek. Jednak jsme kostelu nadělili nové polstrované lavice, aby posezení při kulturních zážitcích bylo pro účastníky pohodlnější a také již proběhla některá setkání. Např. beseda s režisérem filmu Ležáky 42 p. Milošem Pilařem. Chceme vás však pozvat na koncert k 90. výročí otevření Husova sboru, který proběhne v neděli 14. srpna od 17 hodin v podání paní Moniky Maškové. Vstupné dobrovolné. Srdečně zveme.

Nezapomeňte, že za krátký čas vyjde náš oblíbený kalendář Blahoslav na rok 2017

Tentokrát bude obzvláště bohatého a pestrého obsahu. Pobaví a uspokojí i toho nejnáročnějšího čtenáře. Máte ještě čas a velkou možnost získati nové odběratele a zvýšiti zájem pro jeho větší rozšíření. (Aktualizovaná díkce inzerátu z r. 1936) Záznamy objednávek již nyní přijímá: František Brynych, prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6, tel.: 220 398 117 či 724 141 646 e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

Jak jsem k synagoze v Ugandě přišla aneb knihovnice v africké židovské škole II.

Historii i současnost komunity v Ugandě popisuje v těchto číslech Českého zápasu absolventka naší Husitské teologické fakulty UK Ivana Yael Brunner – Nepalová. Otištěno se souhlasem redakce časopisu Maskil. www.maskil.cz Pokračování na str. 3

Autorka textu se svými žáky před knihovnou v Nabogyi.

160. výročí úmrtí Tygra z Borové

Snad je to tím krajem u Přibyslavi, kde lidé připomínají kameny a kameny zas lidi, že se tu narodil novinař a buditel národní cti, k jehož myšlenkám se vracím stále častěji. Jako kluk jsem četl Křest svatého Vladimíra a smál se epigramům, ale ostatní dílo jsem měl za překonané, a tedy určené pro bádání historiků, proto mě později vyrazilo dech, jak jsou stále platné názory Havlíčka z Borové, jak v nich nacházím sám sebe, jak musím žasnout nad tou pevnou, čistou řečí, v níž není místo

po tvrdá slova, která by chtěla jen bít a kamenovat. Havlíčkova řeč je ryzí, Havlíček říkal věci, na které jiní netroufli ani pomyslet. Havlíček je pro mne to, čemu se na Vysočině říká opravdové chlapisko. Rádo se říká, že neměl rád církev a jako by ani v Boha nevěřil, ale kdo četl jeho spisy, dobře ví, že Havlíček rozlišoval nabubřelou instituci církve od náboženství, které uznával a ctil a viděl ho jako niterný obsah svého vlastního duchovního života. „Věřím v Boha,

Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země,“ vyznává ve svém „havlíčkovském credu“, „věřím, že o něm nikdy nebudu nic jistého vědět, a věřím, že by to byla pošestilost přít se, kolik má vlastností...“ Snad už nám nehrozí absolutistická vláda církevních hierarchů, proti níž tak sveřepě vystupoval, zato jeho opravdovost by měla být předmětem našeho zkoumání, obdivu a následování. O ničem nebyl Havlíček tak přesvědčen jako o přínosu vlasteneckých kněží, kteří „bez světské bázně, ovšem způsobem Pokračování na str. 3

Bohoslužba v nemocnici v Lambaréné

Stará lambarenská nemocnice byla umístěna na misijní stanici. Nemocní a jejich rodinní příslušníci měli tudíž příležitost navštěvovat bohoslužby zde. Nová nemocnice však leží tři kilometry od misijní stanice proti proudu řeky. Cesta podél řeky neexistuje. Pro četné močály také není možné cestu vybudovat. Kdo chce z nemocnice navštívit bohoslužbu na misijní stanici, musí tam tedy jet člunem. Avšak většina nemocných nemá k dispozici ani člun, ani veslaře... Mají-li být obyvatelé nemocnice seznámeni s evangeliem, musí pro ně být tady zajištěna bohoslužba. Proto kážu pokaždé v neděli ráno v nemocnici.

Mezi mými nemocnými je mnoho takových, kteří ještě vůbec nic nevědí o křesťanství a také ještě sotva měli příležitost slyšet misionáře. Jsou to mladí lidé, kteří v této krajině nejsou usazeni, ale žijí tu jen přechodně. Přišli z míst v nitru země na sta kilometrů vzdálených, nechali se najmout jako dřevaři na dva nebo tři roky, žijí daleko v pralese mezi močály na místech, kde se kácí stromy a k nimž se misio-

náři na svých cestách do vesnic za domorodým obyvatelstvem nedostanou. Po dvou nebo třech letech táhnou se svým výdělkem – pokud jej neutratili za nějaké tretky – domů, aby si koupili ženu a oženili se. Uslyší-li v nemocnici něco z poselství evangelia, odnesou si to nejdříve tam, kde rubají dřevo a pak do svého vzdáleného domova. Kázat mým nemocným a jejich průvodcům znamená tedy zasít semě, které se může rozšířit do daleka.

V neděli ráno o deváté zazní zvon ze zvonice, která stojí na pahorku pod palmami. Je to zvon, který nám darovali milí přátelé z Comaru a který volá lidi k „modlitbě“, jak nazývají bohoslužbu nemocní. Dříve, než jsme měli velký zvon, obcházel vždy jeden pomocný ošetřovatel s malým zvonkem jednotlivé baráky. Pomalu pak přicházejí nemocní schopní chůze a jejich průvodci, většinou příbuzní, na místo mezi dvěma baráky, které leží směrem ke kopci vzhůru a sedají si pod daleko přesahující střechy, aby měli trochu stínu. Trvá to dobrou půlhodinu, než se všichni

shromáždí. Pak hraji na malé přenosné harmonium, které postavíme na volném prostranství nebo paní Russelová pustí na svém gramofonu slavnostní píseň. Má obec jako taková nemůže zpívat, protože sestává skoro výlučně z pohanů, kteří ještě k tomu hovoří šesti různými jazyky. Také úvodní modlitba není možná, protože četní nově přijatí, kteří se každou neděli poprvé účastní bohoslužby, by nevěděli, co to znamená a rušili by. Proto musí být připraveni na modlitbu kázá-

ním. Během kázání mám dva překladatele, kteří stojí vedle mne, jednoho po pravici a jednoho po levici. Ti opakují každou moji větu. Překladatel na pravé straně je buď nemocniční krejčí Sombunaga, který je křesťan, nebo pomocný ošetřovatel Mendodume, který jím ještě není...

Aby moji věřící seděli tak tiše, jako věřící v evropském kostele, to nemohu ani chtít. Klidně souhlasím s tím, že ti, kteří mají mezi baráky své ohniště, si během naslouchání vaří jídlo, že některá matka myje a češe své dítě, že někdo spravuje pod střechou baráku svou rybářskou síť a podobně...

Kdybych je snad během bohoslužby káral, rušilo by to slavnostní okamžik více, než když je nechám dělat, co chtějí. Také ovce a kozy, které s bečením a mečením se procházejí mezi mou obcí, a četné ptáky, kteří hnízdí a rámusí na blížících stromech, což mě nutí pozvednout hlas, neberu na vědomí. Ani obě opičky paní Russelové, které směji v neděli a během bohoslužby volně pobíhat, někdy cvičit ve větvích blízké palmy, jindy poskakovat na střechách vlnitého

plechu a konečně když se vydováděly, usednou na ramenech své paničky, nejsou považovány za rušitele. Bohoslužba na volném prostranství je přes tento ruch plna úchvatné slavnostní nálady plynoucí ze skutečnosti, že slovo Boží je zde hlásáno lidem, kteří je slyší poprvé.

Při kázání se musím držet co nejpřostších výrazů. Nic nesmím předpokládat. Moji posluchači nevědí nic o Adamovi a Evě, o praotcích, o národu izraelském, o Mojžíšovi a prorocích, o zákonu, farizeích, Mesiáši a apoštolech. Nevědí také co je to vinný keř a obilné pole. A protože se má obec stále obnovuje, nemohu pomyslet ani na to, abych jim vštípl to nejzákladnější z těchto historických, nám od dětství běžných představ. Musím k nim nechat promluvit slovo Boží skoro bez závislosti na čase. Protože taktó musím během své řeči tak mnoho vypustit, připadám si někdy, jako bych hrál na klavír a nesměl se dotknout černých kláves. Řeknu-li slovo Mesiáš, vysvětlím je hned tím, že řeknu „král srdcí, kterého poslal Bůh“.

Dokončení na str. 4

Den Páně

*Mně vůbec nezbyvá čas.
Kde kde ho ještě vzít
Ke shromáždění lidu Božího?
Ne nejsem nevěřící.
Já spíš prací světím...
A nebo účel světi...?*

*Kde kde vzít ještě čas?
Vezměte vážně Krista.
On vám zajistí času celou věčnost.*

Alois Volkman: Ptám se svých slov

Nad Písmem

Také to je pomíjivost

L 12,13-21

Pak jim pověděl toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo. Uvažoval o tom a říkal si: ‚Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu?‘ Pak si řekl: ‚Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: ‚Ted' máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselé mysli.‘ Ale Bůh mu řekl: ‚Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?‘ Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem.“ (L 12,16-21)

Jak že to je s tím královstvím Božím? Je to zřejmě docela jiné, než o co se pokoušejí všichni horliví prosazovatelé tzv. spravedlivého společenského uspořádání. Vidíme, a dějiny jsou toho zářným příkladem, že veškeré sebeupřímnější snahy veřejných činovníků berou za své. A církev na to ve svých zdravějších obdobích poukazuje. Často jí ale schází moment pokory, a tak svá kázání nakonec omezi jen na halasné mravokárné výchy nešvarů a bolestí, které život společnosti provází. Nevidíme, že to kralování je již mezi námi a zapomínáme se radovat. Nacházíme akorát bolest těla, jak si povsíml i apoštol Pavel, a přivádíme svět ke sklíčenosti. Opomíjíme touhu stát se korunou nového a silného stromu pro nebeské ptactvo.

Prorok Ezechiél povstal, aby ukázal, že je to právě ta malá větvička obrovského stromu, která otevře cestu k požehnání celému světu. Cedr je spojován s mocným severním sousedem Izraele (vzpomeňme soubor sumerského Gilgameše s Chuvavou či stavbu Šalamounova chrámu). Mocný národ jménem Aram vydal v osobě Lámana mladého Jáko-

zaslíbené zemi a vytyčil s ním hranice (Gn 31,47). Ta se linula i v hranici proti odvěkému nepříteli Izraele Edomu, který byl v osobě Ezaua s Jákobem usmířen (Gn 25,30.33,4). Historicky pak Izrael svou zemi obdržel prostřednictvím Jozua (Joz 11,17; hora Seír odkazuje k hebrejskému saír tj. „vlasatý“ / Ezau, zatímco Libanon tj. hebrejsky „bílé údolí“ odkazuje k strýci Lábanovi tj. hebrejsky „bílý“). Jozue je věrným předobrazem Ježíše, jehož prostřednictvím je cesta přes Jordán smrti otevřena.

Izrael na své vyvolení k poskytnutí příbytku pod ochrannou paží Hospodina ale zapomněl, a tak byl opět vydán nepříteli a rozptýlen mezi silné mocnosti. Nový Izrael, který vyznává milujícího Spasitele a Přímluvce jej v tom nezřídka následuje.

Hospodin je přesto se svým Slovem tu! Dávno je již zrno Božího království zaseto. Byť nepatrné. Zaslíbení se uskutečnila a nadále uskutečňují. Veškeré špinavé prádlo je již v pračce, která spolehlivě připravuje konečné židmání, k bělení a k vyvěšení do zářivého dne připravené zahradní slavnosti s našim Pánem.

Všechno špinavé prádlo se již pere – „automaticky“ (αὐτομάτη), jak píše i Marek o působení země na vzkříšení zrna v dnešním podobenství (Mk 4,28). Ve velikém bubnu se prádlo otáčí a cítí. Nás to stát nic nebude, neboť veškeré výdaje již byly uhrazeny a vše se již samo děje. Pouze trpělivosti se nedostává a my málo spoléháme. Věrnost a důvěra, že i zítra ten Boží stroj spolehlivě poběží. Marek

oproti Matoušovi nezmiňuje nástrahy zlého, nicméně i on vybízí ke konečné žni, jejímiž vykonavateli jsou andělé (Mt 13,39.24,31).

Ještě jednou je v Písmu použito řecké slovo „automaticky“ (αὐτομάτη), a to v příběhu apoštola Pavla (Sk 12,10), který je andělem Páně bezpečně vyveden z hlídaného žaláře. Na konci jsou těžká železná vrata, která žalář oddělují od bezpečí města. I ta se sama od sebe otevírají. Vše se již děje. Království Boží klíčí. Hospodin vyzývá člověka ke spolupráci, synergii. Lidé jako Pavel zasévají, lidé jako Apollos zalévají, ale je to Bůh sám, který dává vzrůst (1 K 3,5-9).

Přes veškerou bolest těla budme pohotovi ve službě na místě, jež nám Hospodin vymezil. A tam, kde se děje proměna pod péčí Boží milosti, násilně a bez pozvání nevstupujeme.

Jediný Pravý Bože, děkujeme ti za tu příležitost i dnes stát na poli, které našemu pohledu neskýtá takovou úrodu, jakou si pro tebe, pro tvou nedostižnou milost a lásku v Kristu Ježíši vyprošujeme. Přesto je to místo, jež je nám tebou poskytnuto k péči.

Navykli jsme si stěžovat si na naše bolesti, ačkoli jsme k nim přimkli natolik, že už nás pohled k naději života bez nich obtěžuje. Raději se dohadujeme s našimi bratry a sestrami o záležitostech, jež ve své moci nemáme. Zápolíme s myšlenkou existence andělů, svého soudu; dohadujeme se o barvy a tvary předmětů na povrchu; stěžujeme si na nepřátele, jimž jsme povětšinou lhotejní; vytváříme umělé výkonové tabulky, které neumíme vyplnit; teskníme nad ztracenými dny, než abychom uchopili příležitost dne tohoto. **David Hron**

*Bud' k nám i nadále milostivý
a prováděj nás okamžiky všedních zázraků,
abychom jednoho dne byli připraveni pro setkání,
pro něž nám nic z našich časných nabytých vítězství nezbude -
krom důvěřivého spolehnutí se na Krista, jehož oběti
jsou všechny bolesti naší lidskosti nadobro překonány. Amen.*

Z kazatelského plánu

Jedenáctá neděle po sv. Duchu

Naše duše s touhou vzhlíží k Hospodinu, on je naše pomoc, náš štít. Z něho se raduje naše srdce, my doufáme v jeho svaté jméno. Tvoje milosrdenství bud', Hospodine, s námi; na tebe s důvěrou čekáme!

ŽALM 33,20-22

První čtení: Kazatel 1, 2.12-14; 2, 18-23

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

2. Abychom širokou cestu hříchu opustili a na úzkou cestu života v Kristu vstoupili, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom okolnímu světu v nouzi a mravní bídě duchovně i hmotně pomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, ty jsi natolik dobrý, že se smíme k tobě utíkat, i když si pro naše hříchy zasluhujeme spíše trest než milost. Prosíme tě, odpusť nám vše, z čeho nás obviňuje svědomí, a veď nás k nápravě! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Koloským 3,1-11

Evangelium: Lukáš 12,13-21

Verše k obětování: Exodus 24,4-5

Verše k požehnání: Žalm 49,6-7.16

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, dej, ať tvá milost, kterou jsme ve svátosti večere Páně přijali, je nám povzbuzením pro duši i tělo, abychom uzdraveni na duši i na těle chválili a oslavovali jméno Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 25, 31, 60, 70, 75, 84, 288, 289

160. výročí úmrtí Tygra z Borové

Pokračování ze str. 1

mírným a slušným, mají lidem otvírat oči v občanských záležitostech.“ Vedle kněžstva viděl Havlíček potřebu silného a nezávislého pedagogického sboru, který by přijímal základní křesťanské prvky jako východisko k výchově. Proto navrhoval zřídit pedagogicko-teologickou fakultu, z níž by vyšli kněží a učitelé, kteří by „vyhlásili boj sedícimu vojsku byrokratů

a plížícímu se vojsku udavačů.“ Zatímco buditel Jungmann se dočkal rytířského řádu, Havlíčka jen posmrtně ozdobila trnová koruna Boženy Němcové. Snad nikdo v té době neměl tolik nepřátel, nikoho však národ nemiloval jako svého „Tygra z Borové“.

Učme se proto žít a mluvit v českého Havla, přátelé a dědicové Borovského Karla. **Jan Schwarz, NO Bratislava**

□□□

Havlíčkovo náboženství (Z Českého zápasu 30, 1936)

Zdravý rozum a nezkažené srdce, jichž se Havlíček dovolává, to byly prameny, které dávaly směr přesným lopatkám jeho náboženského myšlení. Pomáhaly mu odpoutati se od pohodlného kostelního náboženství, spojeného s bezvýznamnou leckdy ceremonií, od běhání za misionáři, ukazovaly a zdůrazňovaly více ducha víry, který nelpí na formálních malichernostech, na kterých málo záleží a které nepřinášejí žádného užítku. Svaté náboženství musí vydržeti i rozumnou zkoušku, náboženská víra nemá být v rozporu s naším myšlením. Na intuici, která vyřazuje rozum, nemůže být stavěno objektivně platné poznání. Mystickost vždy jen s kritičností. Proto se vši rozhodností odmítá podvodné zázraky a všechna dogmata, která přesahují hranice zdravého rozumu a víře jenom škodí. Z té příčiny nutno odstranit tu tuhou, umělou slupku, kterou bylo zahaleno čisté jádro křesťanství. Náboženství

má být naším vůdcem po celý život. Vítá nás na tento svět, je nám chůvou, žehná nám při odchodu a je s námi stále. Je věcí každého jednotlivce, jaké náboženství vyznává, protože smýšlení je skvělým majetkem každého člověka. Naše myšlenky nemají žádného vládce mimo nás a žádná moc, žádná násilí, nemůže jim předpisovati směr cesty.

Ač zdůrazňuje silně právo individua, neodmítá tím ještě autoritu církve. Je přesvědčen o tom, že ani víra bez autority neobstojí, ovšem záleží na tom, má-li ta autorita potřebnou morální váhu a nemá-li na sobě nedostatky, které svým rozumem jako nedostatky poznáváme... Chce, aby náboženství bylo odloučeno od všelijakých státních a veřejných záležitostí a touží po době, kdy se nebudou nikoho v kancelářích ptáti, jakého je vyznání... V římském náboženství ztratil se pro zlaté rámy a malované figurky člověk. Havlíček pomáhá tohoto člověka opět nalézat. Havlíčkovi patří zásluha, že náboženství ve svém vlastním pojetí dovedl popularisovat nejen svou prací, ale i svým

Pamětní deska na domě v Kroměříži, kde Borovský bydlel v roce 1848

Karel Havlíček Borovský, pseudonymem Havel, vlastním jménem Karel Havlíček, (31. října 1821 Borová u Přibyslavi - 29. července 1856 Praha) byl český básník, novinář, ekonom a politik. Je považován za zakladatele české žurnalistiky, satiry a literární kritiky. Literárně bývá řazen do realismu, politicky pak patří k tzv. 2. generaci národních buditelů. Přídomek „Borovský“, kterým často podepisoval své články, je odvozen od jeho místa narození (Borová). Dle Wikipedie

životem. Dovedl mu dáti výraz a vlastnosti českého ducha, a stal se tak spojovacím článkem mezi úsilím naší reformace a úsilím dvacátého století... **Jindřich Mánek**

Pozn. redakce: Větu „Církevní absolutismus jest poduška světského, jeden s druhým stojí, jeden s druhým klesá“ uváděl Český zápas ve svém záhlaví v době mezi dvěma světovými válkami jako svůj podtitul a program.

Jak jsem k synagoze...

Pokračování ze strany 1

ŠABAT

Věřím, že před patnácti lety měla komunita velké očekávání dobré budoucnosti. A to je dobře. Dnes je ovšem situace velmi odlišná. Mnoho mladých lidí uzavírá sňatek mimo Abayudaya komunitu, mnoho lidí vidí, jak moc je korumpovaná rabínova rodina. Rabin se zajímá o volby, chce jít do politiky, a na to potřebuje hodně peněz, které jdou z kapsy naivních dárců. Setkala jsem se s mnoha šabatovými návštěvníky, s cestovateli a studenty z Izraele, Spojených států a Kanady, kteří přijeli na šabat na konec světa, aby se setkali s tak zajímavou komunitou. Kromě toho, že vřelost přijetí záležela na výši daru, zůstat dva dny nebo dva měsíce dělá z celkového dojmu velmi odlišný zážitek.

Šabat má svoje kouzlo všude na světě – když dáme tomuto kouzlu možnost, aby se ukázalo. Tak to bylo i v Ugandě. Každý pátek odpoledne šochet podřízne dvě kozy. Komunita vždy jí šabatový oběd společně pod stromy před synagogou. Večerní Kabalat šabat trochu připomíná lacinou kostelní show evangelikálního typu. Reproduktoř, který je snad větší než celá synagoga, otrásá celou vesnicí. Rabin v černém obleku, se zlatými brýlemi, manželovými knoflíčky a s mikrofonem v ruce vede modlitbu jako popový zpěvák. Děti tancují s místním učitelem, zpívá se v lugandštině, a pokud vám nevdá špatná popová hudba, tak je to rozhodně zážitek. Část modlitby je bez hudby, jen se zpívá a to má opravdu hloubku. Součástí modlitby je paršat ha-šavua, tedy určitý pokus

rabína představit týdenní oddíl Tóry a otevřít diskuzi, co si kdo o tom myslí. Je to příjemná aktivita, když vezmete v úvahu, že nikdo nemá žádný přístup k pramenům. Rabin jim představí téma a položí otázku, dozvíte se mnoho zajímavých názorů. Rabin sice mluví stylem „Bůh mi řekl, Bůh mi pro vás sdělil...“ a hodně jeho učení se točí kolem biblických trestů, a že jich je dost, ale pět let v konzervativní americké ješivě v něm také zanechalo hodně krásných úvah, které své komunitě pyšně předává.

Po modlitbě si všichni sednou ven před synagogu, společně se zpívá Šalom alejchem, udělá se požehnání nad vínem a nad chalou, kterou připravuje rabínova žena – bez trouby. Prostě upeče chalu v hrnci na ohništi. (Poznámka na okraj: V Keni jsem jedla chalu, která byla usmažená v oleji jako kobliha.) Druhý den ráno v devět hodin se opět všichni setkají v synagoze, končí se okolo jedné po poledni. Po modlitbě se všichni sejdou před synagogou, po společném kiduši se obědvá. Vždy se podává kozí maso na cibuli, rýže, vařené fazole, arašídová studená omáčka a matoke, tradiční místní jídlo – pyré ze zelených banánů. Vše se jí pouze rukou a věřím, že i vás by ohromila zručnost místních sníst vše banánovou kaší, která se vytváří podle potřeby. Odpoledne se odpočívá a všichni se opět sejdou na havdalu, pod hvězdným nebem, které vás obejmě a popřeje „dobrý týden, šavua tov“, v aškenázském stylu, protože americký konzervativní vliv je opravdu velký.

Pokračování příště

Upozorněte své známé na Český zápas a doporučte jim jeho odběr. Český zápas plní svůj program. Pomáhejte nám rozšířit obec jeho čtenářů. Redakce

Oddech

Co to tu robíš, člověče?

Inu, vždyť vidíš, ne? Hrabu. Přesně řečeno, vyhrabávám kamení a klesatí a všelijaký neřád tady z toho kusu půdy, na kterém si to mohu dovolit. Koukej, vždyť to tu vypadalo jako rumišťe. Chtěl bych to své místo dát jednou do pořádku.

Proč?

Tak. Aby to tu bylo krásnější. Nemohu přece dávat do pořádku celý vesmír. Vždyť víš, jak to dnes na světě vypadá.

A proto vyhrabáváš kamení a klesatí? Taky proto, abys věděl. Něco člověk musí dělat. Nemůže pořádek jen tak čekat, co tuhle nebo tamhle – Něco má aspoň v ruce. Já vím, jsou to jen

hrábě; nevypadá to ani jako žerď praporu, ani jako puška. Ale když několik hodin vyhrabuješ kamení, tak máš, člověče, přece jenom pocit, žeš něco udělal. V celém těle máš ten pocit, a hlava už jde s sebou; ví, že člověk dělal, co mohl. Heleď, ono je tu práci přece jen vidět. Kdyby sem někdo zítra přišel, ani by nepoznal, že tu bylo takové rumišťe. Nikdo ani neocení, jaká práce se tu musila udělat. Kdybys věděl, jak mám zrasované dlaně – **A jsi spokojen?**

Ano. S tím jsem spokojen.

Tak vidíš. Jako bys nevěděl, jako bys ani nechtěl vědět, jaká je dnes vážná doba. Hrabeš si tady, jako by o nic nešlo. Myslels aspoň při té své páračce na osud světa?

Abych ti pravdu řekl, nemyslel. Chtěl jsem jen vyhrabat ten neřád, holenku; to se člověk musí vytáhnout – ani nemá pokdy na něco myslet, leda na to, aby do večera dodělal svůj úkol.

Dnes jsou před námi vážnější úkoly, kamaráde; například – Já vím. Ale čekat na úkoly není žádný úkol. Řeknu ti, nic tak člověka nepovzbudí jako dát něco do pořádku, ať je to, co chce.

Třeba kus zahrady, ne?

Ano, třeba jen kus zahrady. To je taky kousek světa a dá to dost co dělat, nemysli si.

Jen to zkus, udělat v něčem pořá-

dek, a budeš mít taky ten pocit – **Jaký?**

Inu, takový zvláštní pocit, že se věci na světě dají nakonec zlepšit. Například nikdy jsem nevěřil, že se zbavím toho kamení a neřádu; myslel jsem, že to ani není v lidské moci, něco z tohoto místa udělat. A vidíš, pustil jsem se do toho – řekněme, že ze vzteku.

Z jakého vzteku?

Ale třeba nad tím, že je člověk tak bezmocný. Tadyhle se světem se děje něco špatného, a co ty můžeš dělat? Nic, leda se mračit a myslet si, hergot, to zase bude paseka! Taky jsem se mračil, kamarádi, a do rtů jsem se kousal a všechno. A pak jsem si řekl, nu – **Co?**

Dám se do toho rumišťe. Nikdy bych se asi do té dřiny nepustil, kdyby nebyla tak těžká doba. Nejdřív jsem hrabal jen z takové zuřivosti, abych se něčím vybil; ale nakonec jsem shledal, že jsem vlastně posedlý jen tím kamením a že musím dokonale vyčistit tady to místo. A hrabal jsem, člověče, hrabal jsem, jako by na tom jediném záležel osud světa.

Nu a? Co z toho je?

Třeba jen málo. Třeba jen to, že se někde udělal kousek dobré práce.

Karel Čapek

Lidové noviny 10. 4. 1938

Z našich setkání

Pohled na bohoslužebné shromáždění na Krakovci

Tradiční bohoslužba na KRAKOVCI

Letos opět 5. července odpoledne v areálu hradu Krakovec proběhla za účasti duchovních i členů církve z více než 8 vikariátů celá církev slavnostní bohoslužba - liturgie dr. K. Farského. Jde o tradici prvorepublikovou, která má pravidelně připomínat údajný pobyt M. Jana Husa na tomto hradě v létě 1414,

Vysluhování svátosti večere Páně na Krakovci

kdy se slavný český reformátor a kazatel definitivně rozhodl vydat se na koncil do Kostnice. Bohoslužbu pod širým nebem, pod vedením pražského biskupa br. Davida Tonzara, obohatily vzpomínka na Husova oddaného přítele a spolupracovníka M. Jeronýma Pražského, křest malého Honzika, syna absolventů HITS a VŠ sv. Alžběty, gratulace k devadesátinám a výstava výtvarných prací ze škol Vikariátu Beroun v rámci Projektu Jeroným a Karel IV. dětem a mládeži. **(NO Panoši Újezd)**

Pozdrav z Rudice

Obec Rudice leží v srdci Moravského krasu, kousek od Blanska. Místní bratři a sestry se zde každý týden setkávají k bohoslužbám v kapli mírně nad obcí spolu se svým farářem Martinem Kopeckým z Blanska. V den památky M. J. Husa se však bohoslužby konají pod širým nebem. U Boží muky, kterou jsme na začátku obce před lety postavili, vždy vyroste malá hranice. Také letos se našlo mnoho těch, kdo slavnost v Rudici prožili.

Povzbuďte se pozdravem od nás

Martín Kopecký

Josef Václav Sládek
CO NESMRTELNO

*Co nesmrtelno,
Bůh to ví,
jenž vztýčí stéblo trávy
na troskách měst,
jež nejmějši té země králů staví.
Co nesmrtelno,
Bůh to ví,
jenž ve skřivánčím hlasu dnes dá
znít tolik vřelosti
jak na počátku časů.
Co nesmrtelno,
Bůh to ví,
jenž v prostém lidském citu
upevnil drama lidskosti
jak hvězdy na blankytu.*

Bohoslužba v nemocnici...

Dokončení ze str. 3

Jako text volím citát, k němuž připojím jedno nebo dvě přirovnání, nebo některou v Písmu podanou příhodu, která jej vysvětluje.

Bráním se pokud možná proti pokušení, jemuž je vystaven každý, kdo mluví k pohanům a chce hlavně „kázat zákon“. Je pochopitelné, že lidem, jimž lež, krádež a nemravnost jsou něčím samozřejmým, chceme stále znovu a znovu vštěpovat desatero přikázání... Samozřejmě kázu také často o tom či onom přikázání. Ale nadto se snažím vzbudit v srdcích touhu po smíření s Bohem. Když hovořím o rozdílu mezi srdcem bez míru a srdcem plným míru, pak vědí i ti

nejdivočeji z divochů, co mám na mysli...

Aby mi bylo porozuměno, musím se snažit mluvit co nejméně. Tak například nesmím otázkou, kterou Petr klade Panu Ježíši, zda postačí, že svému bratru sedmkrát odpustím, ponechat ve všeobecném tvrzení, ale musím předvést živě to, co pro někoho z nich – jako pro Petra – znamená sedmkrát odpustit. „Sotva že jsi ráno vstal, přijde jeden, o němž všichni lidé vědí, že je zlý a urazí tě. Protože Pán Ježíš říká, že máme odpouštět, pomlčíš a nezačneš s ním spor. Pak ti sousedova koza sežere banány, které jsi měl připravené k obědu. Místo abys s ním začal spor, řekneš mu jen, že

to byla jeho koza a že by bylo spravedlivé, kdyby ti banány nahradil. Ale když odmouvá a tvrdí, že to nebyla jeho koza, tiše odejdeš a pomyslíš na to, že Pánbůh ti na tvé zahradě nechá uzrát tolik banánů, že kvůli těm několika nemusíš začít spor...

Pokud možno v každém kázání musím nalézt příležitost pohovořit o nicotnosti bůžků a fetišů, přičemž pak hned přejdu proti bláhovosti, že jsou zlí duchové a že fetišisté a kouzelníci mají nadpřirozenou moc. Všichni moji divoši žijí v těchto představách. Možná pak přinese slovo, které zaslechl a zažil v jednom jediném kázání v nemocnici, osvobození člověku, který žije v zajetí těchto děsivých představ. Tolik se toho dovíme při naší lékař-

ské činnosti o surovostech a zabíjení, k němuž došlo na výzvu čaroděje vůči lidem, jimž přisuzoval přičarování nemoci nebo úmrtí. Jsem vždy otřesen, když musím pohlédnout do bídy této pověry.

Nemohu si u svých posluchačů stěžovat na nedostatek pozornosti. Je vidět na jejich obličejích, jak se v duchu zabývají tím, co slyšeli. Často přeruším kázání, abych se zeptal, zda jejich srdce a jejich myšlení dávají za pravdu zaslechnutému slovu Božimu, nebo zda někdo má nějakou námitku. Hlasitě pak sborem odpovídají, že je to tak správné, jak jsem to pověděl. Jeden černý evangelista, který se účastnil jako nemocný bohoslužby v nemocnici, vyprávěl na misijní stanici, že ten doktor káže právě tak,

jako by byl jako misionář studoval teologii...

Na závěr kázání stručně vysvětlím, co je to modlitba. Pak nechám sepnout ruce. Ti, kteří to ještě neumějí, se dívají, jak to dělají ti druzí. Když konečně mají všichni ruce sepnuté, proslovím zcela pomalu a volně modlitbu o pěti a šesti větvích, které jsou stejně pomalu opakovány překladateli v jiných jazycích. Ještě dlouho po amen zůstávají hlasy a ruce skloněny. Až když začne hrát tichá hudba gramofonu nebo harmonia, pozvednou se hlavy. Nehybně zůstanou všichni sedět, dokud nedozní poslední tón. Když se pak rozloučím s oběma překladateli, posluchači se pomalu začínají zvedat.

Albert Schweitzer

Zprávy

Rozloučení s bratrem Stahlem
Velice těžko a přesmutně se píše o cestě náboženské obce Bratislava 10. července do Červeného Kláštoru, kde jsme měli mít bohoslužbu – avšak nedojeli jsme. V 11.10 hodin cestou na Tatry zájezd skončil nehodou, která přinesla jedno smrtelné zranění bratra Ing. Petra Stahla a jedno velice těžké zranění sestry Doc. Dr. Ingeborg Stahlové, PhD. S bratrem Ing. Petrem Stahlem jsme se rozloučili v bratislavském krematoriu v pátek 15. 7. Sestra Stahlová je stále po několika operacích v banskobystrické nemocnici, kam byla převezena vrtulníkem záchranné služby.

Ostatní účastníci zájezdu měli drobná poranění. Byli ošetřeni na místě a byli propuštěni do domácí léčby. Co říct? Celé společenství církve na Slovensku nese tuto skutečnost velice těžko. Bratr Ing. Stahl již léta četl liturgické texty při bohoslužbách. Děkujeme. Byl to on, který propojil evangelizaci naší církve s Českým centrem v Bratislavě.

Jan Hradil, biskup

Husitská televize

Koncem června začala zkušební „vysílat“ Husitská televize s příznačným názvem Hustévé. Jejím cílem je do konce roku spustit pl-

nohodnotné internetové vysílání několika pravidelných týdenních pořadů, dokumentů a rozhovorů. Hustévé chce streamovat živě na facebooku a youtube. Stejně tak zde najdete odkazy na archiv již odvysílaných pořadů. Další podrobnosti o tomto projektu najdete na webu plzeňské diecéze. Naladit Hustévé můžete na facebooku nebo youtube.

Dle webu plzeňské diecéze

Koncerty u sv. Mikuláše

- 1. 8. - 20 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
A. Bárta - varhany
Camerata Pragensis Orchestra
- 2. 8. - 17 hodin
Händel, Bach, Telemann, Mozart
M. Hanzal - varhany
F. Bílek - trubka
- 3. 8. - 17 hodin
Bach, Mozart, Dvořák, Widor
B. Rabas - varhany
J. Jonášová - soprán
- 3. 8. - 20 hodin
Dvořák, Ravel, Mozart, Vivaldi
Radio Symphony Collegium
M. Zvolánek - trubka
- 4. 8. - 17 hodin
Mozart, Händel, Vivaldi,
Beethoven
Prague Mozart Trio
- 5. 8. - 17 hodin
Bach, Mozart, Franck, Caccini
Canto Corno e Organo
V. Trojanová - varhany
- 5. 8. - 20 hodin
R. Kyrálová - mezzosoprán
T. Kyrál - lesní roh
- 5. 8. - 20 hodin
Bach, Vivaldi, Mozart, Paganini
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová - mezzosoprán
M. Laštovka - trubka
- 6. 8. - 17 hodin
Bach, Händel, Telemann, Marais
J. Popelka - varhany
M. Lopuchovský - flétna
- 6. 8. - 20 hodin
Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String Orchestra
A. Vondráčková - housle
V. Vlha - hoboj
- 7. 8. - 17 hodin
Mozart, Beethoven, Bizet, Haydn
Pražské dechové kvinteto
- 7. 8. - 20 hodin
Bach, Vivaldi, Mozart, Paganini
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová - mezzosoprán
M. Laštovka - trubka

Z ekumeny

ZACHRÁNĚNÉ POKLADY AFGHÁNISTÁNU

Až do 4. září můžete v Náprstkově muzeu (součást Národního muzea) zhlédnout výstavu Afghánistán – zachráněné poklady buddhismu. Prezentuje památky afghánského buddhismu z období 1. až 9. století po Kr., zachráněné před řáděním náboženských fanatiků. Mnohé z nich budou prezentovány vůbec poprvé mimo území Afghánistánu. I když se spojení buddhismu s územím Afghánistánu může zdát hodně překvapivé, jeho působení na formování staré afghánské kultury bylo obrovské. Výstava je rozdělena do několika částí. „Na začátku se návštěvníci seznámí s historií předislámského Afghánistánu a dozvědí se například, jak s touto oblastí souviselo tažení Alexandra Velikého, který se na území severního Afghánistánu dokonce oženil s dcerou místního vládce Roxanou,“ říká autor výstavy Lubomír Novák. Zjistí také, jaká etnika se v prostoru tehdejšího Afghánistánu vyskytovala od 1. do 9. století po Kr., nebo díky rekonstrukci domu a předmětům denní potřeby poznají život v lokalitě Mes Ajnak v provincii Lógar. Zájemci mohou obdivovat plastiky Buddhů a bódhisattvů, které vynikají detailním zpracováním, šperky a mince. Představu o náboženských rituálech si návštěvníci udělají také pomocí modelu buddhistické stúpy, která obvykle slouží jako veřejné místo klidu a míru k meditaci. Národní muzeum výstavou pokračuje v mimořádném výstavním programu s názvem Okno do světa. Projekt začal už v roce 2014 a od té doby byly návštěvníkům představeny kultury Súdánu, Ázerbájdžánu a Bhútánu. **red**

Dřevěná soška sedícího Buddhy z výstavy. Foto: Národní muzeum

BARVY DOMOVA

Ekumenická rada církví vyhlásila při příležitosti ekumenické Modlitby za domov 2016 výtvarnou soutěžní přehlídku pro děti a mládež „Barvy domova. Díky za domov, díky za vlast“. Mottem letošního 10. ročníku slavnosti je „Cestička k domovu známě se vine, hezčí je, krásnější než všechny jiné...“ (K. V. Rais) Krása obrázků potěší vás, vaše okolí, pořadatele a diváky České televize. Soutěžní práce zašlete poštou na adresu Ekumenická rada církví v ČR, Donská 5, 100 00 Praha 10 do pondělí 3. října. Další informace na www.ekumenickarada.cz nebo na tel.: 774 219 041. **red**

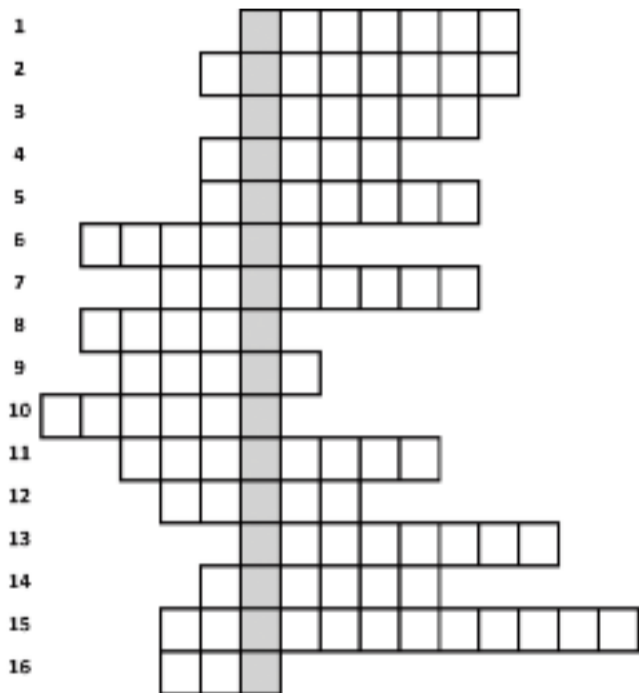
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O BOHÁČI A STODOLÁCH

V následujícím textu chybí některá slova. Najdete je v Bibli (Lukáš 12,16-21). Vpisujte je do doplňovačky a získáte tajenku.

Jednomu (2) člověku se na (8) hojně (5). (7) o tom a říkal si: „Co budu (9), když nemám kam složit svou (4)?“ Pak si řekl: „Tohle (10): Zbořím stodoly, (11) větší a tam shromáždím všechno své (12) i ostatní zásoby a řeknu si: Teď máš velké (3) na mnoho (16); (6) si žij, jez, pij, buď veselé mysl.“ Ale Bůh mu řekl: „Blázne! Ještě této noci si (13) tvou duši, a či bude to, co jsi (15)? Tak je to s tím, kdo si hromadí (1) a není (14) před Bohem.“

(Řešení z minulého čísla: Výtvalost)

Jana Krajčířková

(Inzerce)

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbku 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice

Předplatné: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production, Call centrum - tel.: 840 306 090

